

РЕЦЕНЗІЯ

НА МОНОГРАФІЮ "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ГРОМАДСЬКО-ДЕРЖАВНИМ ПАРТНЕРСТВОМ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ" (АВТОР — БОДЕЛАН В. Р.)

Представлена на рецензію монографія присвячена актуальній науковій проблемі — виокремленню теоретико-методологічних аспектів вітчизняної моделі державного управління громадсько-державним партнерством з врахуванням світового досвіду. Особливу увагу автором монографії приділено характеристиці категорії "громадсько-державне партнерство", яка наповнюється автором новим змістом і сенсом. Важливим є те, що чітко визначено: коли і за яких умов починається дія такого виду партнерства між державою та громадянськими об'єднаннями.

У першому розділі привертає увагу наголос автора на великій кількості видів партнерств, які досліджуються у науці державного управління, втім юридично не визнані в Україні і тому не запроваджуються у повній мірі в практиці державного управління. Автор монографії демонструє певні відмінності між всіма видами партнерств, навіть між громадсько-державним партнерством, яке охарактеризовано в інших галузях наук і громадсько-державним партнерством, в авторському тлумаченні. Узагальнення автора досліджень цього виду партнерства в інших науках дозволили йому зробити висновок, що громадсько-державне партнерство тлумачиться в контексті теорії управління і розуміється як управлінська діяльність, яку здійснюють об'єднання громадян; створення органів самоврядування навчальними закладами; об'єднання діяльності суб'єктів управління громадян і держави; створення регіональних громадських палат, рад при органах влади, соціально орієнтованих на некомерційні організації; громадської експертизи; інформування суспільства; системи залучення громадян до прийняття державно управлінських рішень, що висвітлено автором монографії у одноосібних публікаціях. Втім, автор наголошує на тому, що дієвим громадсько-державне партнерство може бути тільки при створенні громадськими об'єднаннями соціального бізнесу та соціального підприємництва, що дієво сприятиме вирішенню загальнодержавних проблем, а не тільки ведення діалогу та ін.

Можна погодитись з автором, що у вітчизняній науці дійсно, така категорія і у такому значенні не виокремлюється і не досліджується. Автор демонструє, що здебільшого акцент робиться на державно-приватному, соціальному, державно-громадському партнерствах. У монографії наводяться результати проведених досліджень автора, на підставі яких він робить доволі цікаві висновки, що категорія "громадсько-державне партнерство" в аспекті соціального бізнесу та соціального підприємництва є: спільною у деяких визначеннях з категорією "громадсько-державне партнерство"; відмінною від категорій "державно-громадське партнерство"; "громадсько-приватне партнерство"; "соціальне партнерство" та "міжсекторальне партнерство". Відповідно з категоріями "громадсько-державне партнер-

ство", "соціальне партнерство" дефініція "громадсько-державне партнерство" в аспекті соціального бізнесу та соціального підприємництва має мати загальні характеристики і відмінні, які можна віднести до власних характеристик категорії. Можливо, що ці висновки дискусійні. Втім, раніше ніхто не проводив подібні співвіднесення і не намагався визначити будь-які загальні критерії для цих видів партнерств, які не можуть існувати відокремлено в системі державного управління.

Проведене співвіднесення характеристик видів партнерств з характеристиками соціального бізнесу та соціального підприємництва дозволили автору виокремити загальні категорії, які характеризують громадсько-державне партнерство в аспекті соціального бізнесу та соціального підприємництва, як: принципово нові відношення влади та населення; компенсація громадськими об'єднаннями недоліків державного і комерційного секторів; правові гарантії виду партнерства; стратегічно важливий елемент управління депресивних, проблемних територій; ресурс зовнішнього середовища публічного управління; здатність громадських об'єднань ініціювати прийняття необхідних суспільству управлінських рішень, або коригувати вже прийняті; інструмент демонополізації і роздержавлення соціальної сфери у контексті здатності створювати комфортні умови для життя населення.

Окрім цього висвітлюються результати аналізу автора з позицій: потенціалу кадрів органів влади та членів громадських об'єднань; відсутності єдиного органу, відповідального за цю сферу; недосконалої нормативно-правових актів; неузгодженості нових законодавчих ініціатив із вже існуючими юридичними нормами; розуміння громадянських свобод, прав усіх суб'єктів господарювання на участь у прийнятті рішень; характеристик соціальної площини людської діяльності; залежності від чиновника; людиноцентричного підходу до партнерства; розуміння ефективного співробітництва між роботодавцями та працівниками; провідної ролі держави у процесах партнерства; впливу особистих інтересів бюрократії.

Позитивним є виділення власних характерних показників громадсько-державного партнерства в аспекті соціальних бізнесу і підприємництва є розуміння: консенсусу між державою та громадськими організаціями, що створили "соціальні підприємства"; фінансово-правової основи партнерських відносин, котрі шляхом створення "соціальних підприємств" вирішують соціальні проблеми, що формує довіру до влади; формування дієвого партнерства через розбудову "громадського господарства"; сили громадських організацій, їх самодостатності і фінансової самостійності; методів дозвільного впливу; категорій "унітарне підприємство", "соціальна страхова компанія", "соціальний інвестиційний фонд" тощо, "Центральний керівний орган"; домі-

нування принципів державного управління і партнерства; інвестиційної привабливості; партнерства, яке стосується створення "соціальних підприємств"; методів і шляхів створення соціальних благ населення через створення "соціальних підприємств"; власних методів громадсько-державного партнерства; системи використання соціально-економічних показників та вимірювання соціального ефекту; підходів до ризиків, розподілу прибутків, формування організаційної структури в аспекті державного управління; процесів і схем формування багатосторонніх відносин між державою та суспільством; мінімізації витрат; підходів до участі у прийнятті державно-управлінських рішень; різних підходів до джерел фінансування; різниці у формулюванні мети, місії, ступеня інтеграції у державні структури; орієнтації на максимізацію прибутку; способів використання прибутку; технології діяльності; фінансово-правових взаємовідносин; організаційної структури; основних джерел фінансування.

Всі ці висновки автор зміг зробити, оскільки по-перше, узагальнив всі тлумачення категорії "громадсько-державне партнерство" в інших галузях наук, виокремив в них загальне і відмінне. По-друге, провів такі самі узагальнення щодо характеристик соціального бізнесу та соціального підприємництва на основі іноземних першоджерел, які коректно, з посиланнями, наведені у списку літератури. Виділення загальних критеріїв, а також і відмінних, дали можливість автору визначити, що категорія "громадсько-державне партнерство" є самостійною категорією, котра має: загальні і власні характеристики; принципи; організаційні форми; правові основи; особливості; власний відмінний від інших видів партнерства зміст; критерії, методи практичної реалізації, а також вирішує низку суспільних та державних проблем.

Подальші дослідження автора дозволили йому продемонструвати вплив теоретичних досліджень з практикою державного управління, зокрема це стосується ідеї автора, що запровадження громадсько-державного партнерства дозволить вирішити низку загальнодержавних проблем: зайнятості; подолання бідності; соціалізації; сталості та фінансової самодостатності громадських об'єднань; створення соціального капіталу, соціальної економіки та громадського господарства; залучення інвесторів до розвитку монофункціональних, збиткових регіонів; перенесення соціальних обов'язків

держави на громадські об'єднання. А для запровадження всього цього, як вважає автор, необхідно визначитись концептуально з розумінням виду партнерства, його характеристик, місця в системі державного управління, юридичного визнання, як в багатьох державах світу (у роботі аналізується 31 держава) тощо.

Системність підходу автора до дослідження простежується у запропонованій ним моделі державного управління громадсько-державним партнерством. Сама модель чітка, охоплює велику кількість взаємозв'язків та видів партнерств. Автор зміг її побудувати на підставі вивченого зарубіжного досвіду. Це також дало йому можливість виокремити теоретико-методологічні основи державного управління громадсько-державним партнерством, які стосуються: розуміння і тлумачення партнерства, а також господарських відносин і діяльності у науці державного управління; теоретичне обґрунтування процесів створення громадського господарства, розвитку соціальної економіки, формування соціального капіталу; вироблення системи принципів і способів організації державного управління громадсько-державним партнерством спрямованого на залучення інвесторів до розвитку монофункціональних збиткових регіонів, перенесення соціальних обов'язків держави на громадські об'єднання, впливу на соціальну інфраструктуру; створення організаційних структур, які сприятимуть розвитку громадсько-державного партнерства заснованого на соціальному бізнесі та соціальному підприємстві.

Перевагою монографії є те, що автор власні пропозиції щодо моделі державного управління громадсько-державним партнерством підкріплює ретельним аналізом існуючих нормативних документів, які регулюють діяльність декількох суб'єктів державного управління, котрі мають відповідати за вирішення соціальних загальнодержавних проблем.

Підсумовуючи зазначимо, що монографія відповідає спеціальності 25.00.01 — теорія та історія державного управління, а також вимогам щодо даного виду видання. Автором наприкінці монографії наводяться Свідчення про авторські права, що свідчить про інноваційний дослідження і підкреслює його наукову і практичну новизну. Монографія може бути рекомендована до друку. Матеріал, який викладено у монографії можна використовувати як в навчальному процесі, так і для подальших наукових досліджень.

Рецензент: В.Д. Бакуменко, доктор наук з державного управління, професор, заслужений діяч науки і техніки України, проректор з наукової роботи Академії муніципального управління

ПЕРЕДПЛАТА

ВИДАННЯ МОЖНА ПЕРЕДПЛАТИТИ З БУДЬ-ЯКОГО МІСЯЦЯ!

— ЧЕРЕЗ РЕДАКЦІЮ (ТЕЛ. 458-10-73);

— ЧЕРЕЗ ДП "ПРЕСА"
(У КАТАЛОЗІ ВИДАНЬ УКРАЇНИ);

— ЧЕРЕЗ ПЕРЕДПЛАТНІ АГЕНТСТВА: "САММІТ", "ІДЕЯ", "БЛІЦ ІНФОРМ", "KSS", "МЕРКУРІЙ", "ПРЕСЦЕНТР", "ВСЕУКРАЇНСЬКА ПЕРЕДПЛАТНА АГЕНЦІЯ", "ФЛОРА", "ПЕРІОДИКА", "КОБЗАР", "ДІАДА", "ДІЛОВА ПРЕСА", "ФАКТОР"